

Milióny dětí přišly o výuku bezpečnosti silničního provozu během pandemie

9. 2. 2021, Brusel, tisková zpráva Evropské rady bezpečnosti dopravy (ETSC)

V reakci na celosvětovou pandemii COVID-19 v březnu 2020 zavedla většina evropských zemí omezení cestování a pohybu a současně uzavřela školská zařízení.

Podle nově vydané zprávy Evropské rady pro bezpečnost dopravy (ETSC) z tohoto důvodu nebyla realizována výuka dopravní výchovy na školách, neuskutečnily se plánované zkoušky pro bezpečnou jízdu na kolech a další aktivity z oblasti bezpečnosti silničního provozu. Odloženo bylo taktéž testování nových nebo revidovaných výukových materiálů.

Vzhledem k tomu, že školy přešly na dálkové (on-line) studium, bylo v několika zemích zaznamenáno výrazné zaměření na novou formu výuky a soustředění se více na základní předměty. Tato skutečnost může mít za následek to, že **v roce 2020 ve srovnání s předchozími lety méně dětí absolvovalo vzdělávání v oblasti bezpečnosti a mobility. Několik odborníků na vzdělávání konzultovaných pro účely této zprávy však zjistilo, že tato situace má v oblasti vzdělávání i pozitivní dopad. Vznikly nové nástroje předávání informací dané skupině a nové pracovní postupy, které by v budoucnu mohly vést ke zlepšení výsledků.**

Zpráva byla zveřejněna u příležitosti třetího Mezinárodního dne vzdělávání UNESCO (24. ledna 2021). Tématem akce tohoto roku je „Obnovit a oživit vzdělávání pro generaci COVID-19“.

Vzdělávací materiály o bezpečnosti v dopravě a mobilitě dopravy byly v reakci na vzniklou situaci stále více digitalizovány a byly aktivně předávány školám, pedagogům i rodičům. Několik zemí a organizací zavedlo digitální platformy, kde byly na jednom místě shromážděny a prezentovány vzdělávací materiály. V některých zemích proběhlo on-line školení učitelů.

Pokud jde o budoucí formu poskytování vzdělávání v oblasti bezpečnosti silničního provozu, většina konzultovaných odborníků se domnívá, že digitalizace výuky bude i nadále pokračovat. Některé aspekty vzdělávání v oblasti bezpečnosti silničního provozu však nelze realizovat na dálku a nahradit on-line podobou. Jedná se např. o aktivity, které je nutné fyzicky realizovat (trénink na jízdním kole apod.). Někteří odborníci taktéž varují, že forma dálkové výuky by neměla nahradit osobní výuku. Dá se očekávat, že vzdělávání v oblasti bezpečnosti silničního provozu by se mělo vyvíjet takovou formou, která reaguje na změny chování osob v souvislosti s pandemií COVID-19, tedy např. preferenci chůze, jízdy na kole do školy atd.

Tato odborná zpráva byla zpracována na základě pomoci odborníků na dopravní výchovu v 11 evropských zemích: Rakousku, Belgii, České republice, Dánsku, Finsku, Řecku, Nizozemsku, Norsku, Portugalsku, Skotsku (UK) a Španělsku.

Zprávu lze stáhnout z www.etsc.eu/LEARNFlash1, je publikována jako součást Projektu „LEARN“ (Leveraging Education to Advance Road safety Now), realizovaného Evropskou radou pro bezpečnost dopravy (ETSC), Vlámskou nadací pro dopravní znalosti (VSV) a Fundación MAPFRE. Více informací o projektu je k dispozici na: www.trafficsafetyeducation.eu

Zdroj: <https://etsc.eu/millions-of-children-missed-out-on-road-safety-education-during-covid-19-lockdowns/>

Komentář Centra dopravního výzkumu, v. v. i.

První část zprávy k projektu „LEARN“ se zaměřuje na dopad pandemie COVID-19 prostřednictvím rozhovorů s danými odborníky. Popisuje jejich zkušenosti s omezením poskytování vzdělávání v oblasti bezpečnosti a mobility v jejich zemích, včetně míry ovlivnění jejich práce a míry přizpůsobení. Druhá část zprávy k projektu „LEARN“ se zaměřuje na dlouhodobý dopad pandemie COVID-19 na bezpečnost dopravy a vzdělávání v oblasti mobility v Evropě.

Nastavená omezení v důsledku COVID-19 vedla ke snížení mobility celé populace. Zavřené byly školy, sportovní areály, většina dětí trávila čas doma. V České republice nebyl u lidí strach z viru tak velký, proto se lidé po opětovném uvolnění některých opatření snažili vrátit zpět k normálnímu životu.

V roce 2020 došlo v oblasti vzdělávání dětí k mnoha dočasným změnám. Jednalo se především o situaci, kdy výuka dětí probíhala z domova prostřednictvím on-line formy. U mladších dětí byly vyučovány touto on-line formou pouze ty nejdůležitější předměty. U starších žáků (12-15 let, 15-18 let) probíhala výuka ve všech předmětech. Oblast bezpečnosti dopravy a mobility dopravy bohužel do výuky začleněna nebyla.

„Nemyslíme si, že vzdělávání v oblasti dopravní výchovy se z dlouhodobého hlediska díky pandemii COVID-19 změnilo“, uvádí Ing. Veronika Valentová, Ph.D., ředitelka Divize dopravního inženýrství, bezpečnosti a strategií

Centra dopravního výzkumu, v. v. i., (CDV) a dodává: „Místo toho očekáváme, že situace bude velmi podobná jako dříve, žáci ve školách pravděpodobně zameškané hodiny doženou. Netýká se to však aktivit v oblasti bezpečnosti silničního provozu a některých vzdělávacích aktivit, které byly plánovány pouze pro daný ročník žáků. Jedná se např. o soutěž Mladý cyklista, kdy jeden ročník žáků neměl příležitost se této soutěže zúčastnit.“

CDV v roce 2020 v rámci výzkumného projektu „Implementace materiálů dopravní výchovy do praxe“ řešeného ve spolupráci s Ministerstvem dopravy, SO BESIP plánovalo realizaci 14 seminářů ve všech krajích v ČR. Semináře byly zaměřené na téma "Jak pracovat s metodikou dopravní výchovy pro MŠ a ZŠ a jiná mimoškolní zařízení" a "Pohyb organizované skupiny dětí a organizovaného útvaru chodců". Z důvodu pandemie COVID-19 však došlo k fyzické realizaci pouze 4 seminářů. Dalších 18 seminářů bylo realizováno prostřednictvím on-line formy (vysíláním na YouTube kanálu). **Celkem bylo proškoleno cca 3 500 pedagogů.** Z každého školení získali účastníci certifikát o absolvování. Takový zásah cílové skupiny byl možný pouze prostřednictvím on-line formy školení. Školení dále pokračují i v roce 2021 se zaměřením na problematiku bezpečného pohybu organizované skupiny dětí a chodců (<https://www.detivdoprave.cz/seminare-2021/>). Součástí řešení projektu byla také tvorba pěti výukových videí k Metodice dopravní výchovy pro družiny a jiná mimoškolní zařízení. Tato videa vznikla jako názorná ukázka vybraných aktivit z metodiky pro pedagogy.

Veškeré informace z oblasti dopravní výchovy (metodické a výukové materiály, videospoty a další informace) zpracované CDV jsou přehledně uvedeny na webových stránkách www.detivdoprave.cz.

V uplynulém roce se taktéž uskutečnil druhý ročník kreativní soutěže pro žáky základních a středních škol z celé České republiky „**Zlepšete dopravu s námi**“, která měla za cíl společně vytvořit dopravu bezpečnější, ekologičtější, efektivnější a příjemnější. Speciální cena poroty byla udělena za detailně propracované video Inteligentního parkoviště. Výsledky soutěže jsou k dispozici [zde](#).

V rámci **Hlubkové analýzy dopravních nehod** (www.vyzkumnehod.cz) byly realizovány aktivity navazující na předchozí roky, vznikl další spot kombinující simulaci nehodového děje s reálnými záběry z dopravních nehod, tentokrát zaměřený na cyklisty.

Děti z pohledu Národní strategie bezpečnosti silničního provozu 2011-2020

Děti byly jedním z dílčích cílů Národní strategie bezpečnosti silničního provozu 2011-2020. **V období let 2012-2020 bylo usmrceno 119 dětí** (61 % kluků a 39 % dívek), tj. oproti stanoveným předpokladům o 37 více (+45 %) – nejvyšší relativní rozdíl ze všech sledovaných dílčích cílů NSBSP. **Těžce zraněno pak bylo 1 239 dětí** (57 % kluků a 43 % dívek), o 44 více (+4 %).

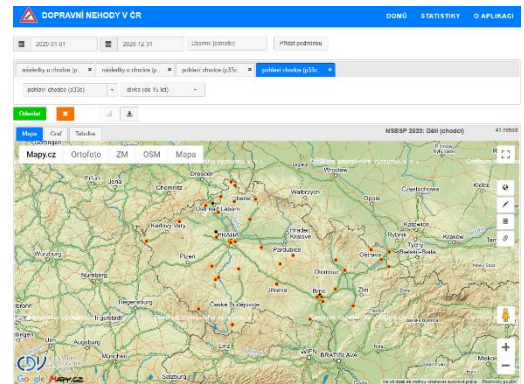
Dílčí cíl NSBSP		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Období 2012-2020		
														Počet	Rozdíl	
Děti	Usmrcení	14	17	12	14	8	14	18	13	9	19	16	8	119	37	45%
	Usmrcení (předpoklad NSBSP)	14	13	12	12	11	10	10	9	8	8	7	7	82		
	Těžce zranění	190	165	152	169	162	148	125	141	129	150	113	102	1 239	48	4%
	Těžce zranění (předpoklad NSBSP)	190	182	175	168	161	154	148	142	115	108	101	95	1 191		

V roce 2020 bylo v důsledku dopravních nehod na pozemních komunikacích v ČR **usmrceno 8 a těžce zraněno 102 dětí** (historicky nejméně). Předpoklad NSBSP v oblasti uvedeného cíle nebyl v roce 2020 splněn. Lokalizace nehod s usmrcením a těžkým zraněním dětí je uvedena v mapovém podkladu, filtry jsou rozděleny na chodce a osoby ve vozidlech.

Téměř 6 z 10 usmrcených dětí bylo spolujezdci v osobních automobilech. V období let 2012-2020 bylo takto usmrceno 68 dětí-spolujezdců, tj. 57 %, 42 dětí bylo usmrceno jako chodci (35 %) a 7 jako cyklisté (6 %). Mimo obec bylo usmrceno 69 dětí (58 %), v obci pak 50. Nejvíce (33) dětí bylo usmrceno na silnicích I. tříd, shodně (23) dětí bylo usmrceno na silnicích III. tříd a místních komunikacích, 22 dětí pak na silnicích II. tříd. Nejvíce, 41 dětí bylo usmrceno v důsledku nepřiměřené rychlosti, 21 v důsledku nedání přednosti v jízdě, 18 pak v důsledku nesprávného způsobu jízdy a nevěnování se řízení. **Pouze 10 dětí (ze 119) bylo usmrceno vlastním zaviněním, 6 chodců a 4 cyklisté.** Celkem 9 dětí bylo usmrceno při nehodách, kdy byl viník pod vlivem alkoholu nebo návykových látek.

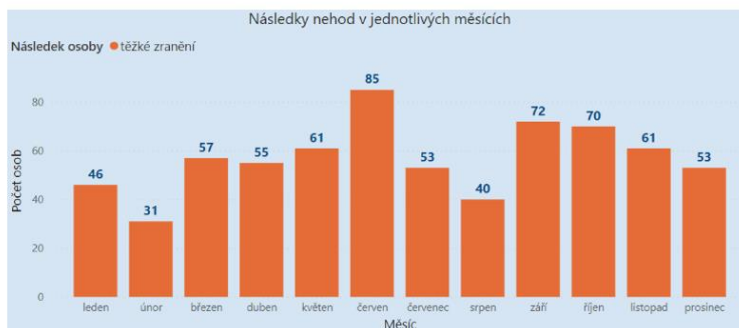
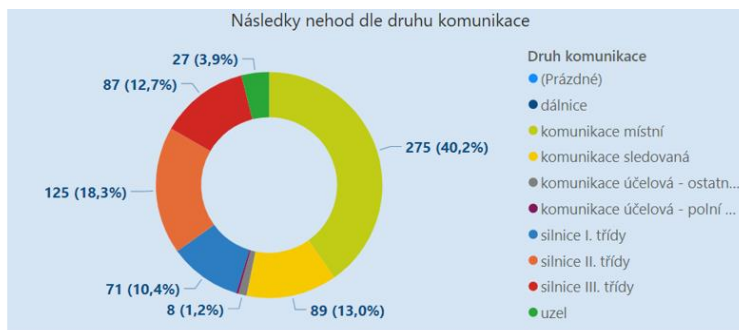
Více než polovina těžce zraněných dětí byla chodci. V období let 2012-2020 bylo takto těžce zraněno 684 dětí-chodců, tj. 55 %, 287 dětí bylo těžce zraněno jako spolujezdci v osobních automobilech (23 %) a 183 dětí jako cyklisté (15 %). V obci bylo těžce zraněno 71 % dětí, mimo obec pak 29 %. Přibližně třetina dětí byla těžce zraněná na místních komunikacích (34 %), 19 % dětí pak na silnicích II. tříd, shodně 17 % na I. a II. třídách. Nejvíce těžkých zranění (372) nezavinili řidiči, ale děti. V 315 případech nebyla dána přednost v jízdě a 203 těžkých zranění bylo způsobeno důsledkem nepřiměřené rychlosti. Ve 43 % případů byla těžká zranění zaviněná dítětem.

Níže uvedená **tabulka a grafy znázorňují počty těžce zraněných dětí-chodců v období let 2012-2020.** Nejvyšší počet těžce zraněných chodců byl evidován v pondělí v době mezi 7.-8. hodinou. Z tabulky je zřejmé, že velká část těžkých zranění dětí-chodců je evidována v pracovních dnech v odpoledních hodinách. Nejvíce dětí-chodců bylo těžce zraněno v měsíci červnu (85), následují září (72) a říjen (70). **Více než 40 % těžkých zranění dětí-chodců bylo evidováno na místních komunikacích.** Celkem 368 těžkých zranění bylo zaviněno chodci-děti, ve 192 případech pak nebyla dána přednost v jízdě, 50 těžkých zranění zavinili řidiči, kteří se plně nevěnovali řízení vozidla. Podíl kluků na těžce zraněných chodcích představoval v uvedeném období 55 %, dívek pak 45 %.

Dashboard: Těžce zraněné děti-chodci v období let 2012-2020

Následky nehod v jednotlivých dnech a hodinách								
hodina interval	pondělí	úterý	středa	čtvrtek	pátek	sobota	neděle	Celkem
0.-1. hod.	0	0	0	0	0	0	0	0
1.-2. hod.	0	0	0	0	0	0	0	0
2.-3. hod.	0	0	0	0	0	0	0	0
3.-4. hod.	0	0	0	0	0	0	0	0
4.-5. hod.	0	0	0	0	0	0	0	0
5.-6. hod.	0	0	0	0	0	0	0	0
6.-7. hod.	2	3	0	4	3	0	0	12
7.-8. hod.	24	8	16	12	13	0	0	73
8.-9. hod.	1	2	1	0	1	0	1	6
9.-10. hod.	1	0	1	0	1	1	1	5
10.-11. hod.	1	1	2	3	2	5	2	16
11.-12. hod.	1	4	1	4	4	3	1	18
12.-13. hod.	7	4	9	7	12	4	2	45
13.-14. hod.	10	10	17	22	19	4	3	85
14.-15. hod.	15	12	13	12	15	5	1	73
15.-16. hod.	22	17	14	17	17	6	5	98
16.-17. hod.	13	19	14	15	8	4	10	83
17.-18. hod.	14	15	12	10	9	8	8	76
18.-19. hod.	9	10	6	5	11	6	8	55
19.-20. hod.	5	4	4	1	3	2	4	23
20.-21. hod.	1	2	1	0	2	5	0	11
21.-22. hod.	0	1	0	0	2	1	0	4
22.-23. hod.	0	0	0	0	0	0	0	0
23.-24. hod.	0	0	0	0	0	1	0	1
Celkem	126	112	111	112	122	55	46	684

V období let 2012-2020 se děti podílely na všech usmrcených osobách 2,3 %, na těžce zraněných pak 5,5 %. Srovnání jednotlivých krajů z pohledu podílu dětí je uvedeno v následujících mapových schématech. **Nejvyšší podíl dětí na všech usmrcených byl evidován v Karlovarském kraji (3,9 %), kde bylo usmrceno celkem 5 dětí (3 spolujezdci v osobním automobilu a 2 chodci).** **Nejvyšší podíl dětí na všech těžce zraněných byl evidován v Moravskoslezském kraji (7,2 %), kde bylo těžce zraněno celkem 149 dětí (56 % chodců, 21 % cyklistů a 18 % spolujezdců v osobních automobilech).**

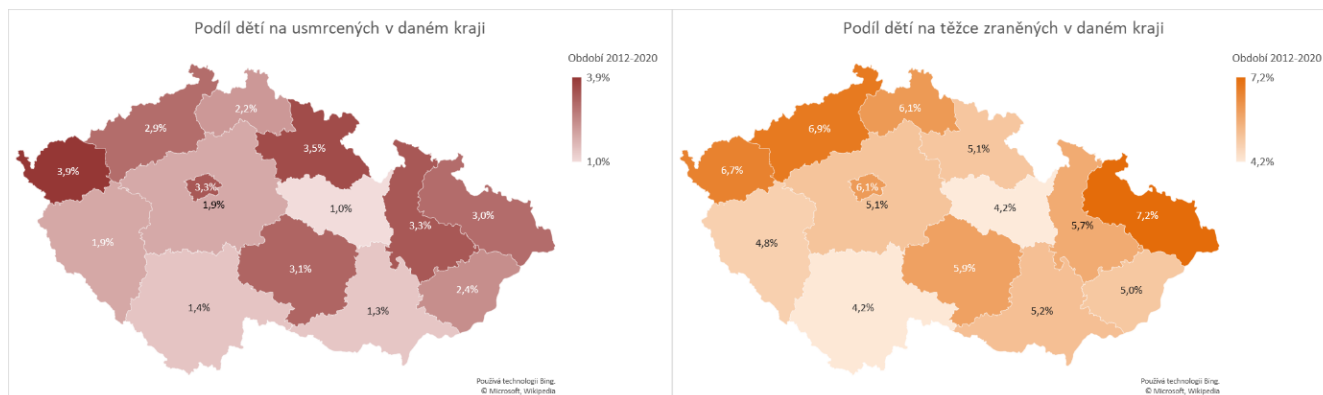

Foto: ETSC, Centrum dopravního výzkumu, v. v. i.

Kontakt:

Ing. Alena Daňková, Ph.D., +420 602 363 846, alena.dankova@cdv.cz, Vedoucí oblasti hodnocení dopadu a vzdělávání
 Ing. Lukáš Kadula, +420 778 888 359, lukas.kadula@cdv.cz, Oblast strategií a analýz bezpečnosti
 Divize dopravního inženýrství, bezpečnosti a strategií
 Centrum dopravního výzkumu, v. v. i., Líšeňská 33a, 636 00 Brno

- [1] ETSC, 2021. LEARN! Flash 1: The Impact of COVID-19 on Traffic Safety and Mobility Education
- [2] Ministerstvo dopravy, 2020. Strategie BESIP 2021-2030
- [3] Webové stránky projektu Děti v dopravě www.detivdoprave.cz
- [4] CDV, 2020. Výzkumná zpráva projektu „Implementace materiálů dopravní výchovy do praxe“
- [5] CDV, 2021. Informace o plnění Národní strategie bezpečnosti silničního provozu 2011-2020 v roce 2020

